

T.C.
YARGITAY
10. Hukuk Dairesi

Esas	Karar
2020/9717	2021/2003

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L Â M I

Bölge Adliye
Mahkemesi : İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 31. Hukuk Dairesi
Tarihi : 09/05/2019
No : 2018/2879-2019/1067
Davacı : S. Ç.
Davalılar : 1- K
2- V

İlk Derece
Mahkemesi : İstanbul Anadolu 28. İş Mahkemesi
Tarihi : 05/07/2018
No : 2017/231-2018/406

Dava, sigortalının iş kazasından sürekli iş göremezliğe uğraması nedeniyle maddi ve manevi zararlarının giderilmesi istemine ilişkindir.

İlk Derece Mahkemesince, hükmünde belirtilen gerekçelerle davanın kısmen kabul ve kısmen reddine dair verilen karara davacı vekili tarafından istinaf yoluna başvurulması üzerine, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 31. Hukuk Dairesince davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 31. Hukuk Dairesince verilen kararın, davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi Güner Durmuş tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

I-İSTEM

Davacı vekili dava dilekçesinde özetle, müvekkilinin 03.06.2011 tarihli iş kazasında sürekli iş göremezliğe uğradığı iddiasıyla fazlaya ilişkin talep hakkı saklı olmak üzere 5.000,00 TL maddi tazminatın, kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Davacı vekili ıslah dilekçesiyle maddi tazminat istemi yönünden fazlaya ilişkin talep hakkı saklı kalmak üzere 78.535,90 TL'ye artırmış, başvurma harcını da yatırmak suretiyle 10.000 TL manevi tazminatın kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II-CEVAP

Davalı V davacının inşaatta kalıpcı ekibinin içindeyken, tecrübesiz olması nedeniyle çay yemek işlerine bakmak için görevlendirildiğini, kendisine bir görev verilmediği halde inşaatı izlerken tahtaya

basıp düşmesi sonucu kazanın meydana geldiğini, davacı jandarma ifadesinin bu yönde olduğunu, davacının şikayetçi olmadığını davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı K
rastlanılmamıştır

cevap dilekçesine

III-MAHKEME KARARI

A-İLK DERECE MAHKEME KARARI

“1-Davanın kısmen kabulüne

2-İş kazası sonrası oluşan iş görmezlik ve maluliyet durumuna göre bilirkişi raporunda belirtilen 78.535,90 TL maddi tazminatın kaza tarihi olan 03/06/2011 gününden itibaren işleyecek yasal faizi ile,

3- Davacının yaşadığı kaza ve sonrasındaki sosyal ve psikolojik etkiler ile maluliyet oranı göz önünde bulundurularak, takdiren 9.450,00 TL manevi tazminatın kaza tarihi olan 03/06/2011 tarihinden itibaren yasal faizi ile davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine,” şeklindedir.

B-BAM KARARI

“Dosya kapsamı, mevcut delil durumu ve ileri sürülen istinaf sebepleri ile kamu düzeni dikkate alındığında İlk Derece Mahkemesi kararında mahkemenin vakıa ve hukuki değerlendirmesi bakımından usul ve esas yönünden yasaya aykırılık bulunmadığı anlaşılmakla, davacı vekilinin istinaf başvurusunun 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-b.1 ve 355. maddeleri gereğince esastan reddine,” şeklindedir.

IV-TEMYİZ KANUN YOLUNA BAŞVURU VE NEDENLERİ:

Davacı vekili cevap dilekçesinde özetle, Yerel Mahkemece hükme esas alınan hesap raporunda, tanık beyanları ve meslek odasından gelen yazı cevabının dikkate almadığı, re'sen davacının TÜİK verilerine göre gelir elde ettiğinin kabulü ile yapıldığı, rapora yönelik itirazlarının Yerel Mahkemece dikkate alınmadan hüküm kurulduğu, bilirkişinin mahkemenin takdir yetkisine müdahale niteliğinde olan raporunun kabul edilemeyeceği, ağır iş kolunda çalışan müvekkilinin asgari ücretin biraz üzerinde bildirilen TÜİK rakamları üzerinden çalıştığının kabulünün hayatın olağan akışına aykırı olduğunu, 1931 yılı Fransa koşullarını yansıtan PMF tablosu uygulamasından vazgeçilerek Türkiye koşullarını daha iyi yansıtan TRH-2010 bakiye ömür tablosunun maddi zarar hesabına esas alınması gerektiğini, Bakiye ömrün kaza tarihi itibarıyla değil fiili durumu yansıtan rapor tarihi itibarıyla hesaplaması gerektiğini belirterek kararın bozulmasını talep etmiştir.

V-İLGİLİ HUKUK KURALLARI VE İNCELEME:

1- Dosyadaki yazılara, toplanan delillere ve hükmün dayandığı gerektirici sebeplerle temyiz kapsam ve nedenlerine göre, davacı vekilinin aşağıdaki bendin kapsamı dışındaki sair temyiz itirazlarının reddi gerekir.

2- Dava, iş kazası sebebiyle sürekli iş göremezliğe uğrayan sigortalının maddi ve manevi tazminat istemine ilişkin olup, bu tür davalar nitelikçe Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanmayan davacı zararlarının giderilmesine ilişkindir.

Uygulamada, (Kapatılan) 21. Hukuk Dairesinin kabulüne göre de; sigortalının veya hak sahibinin bakiye ömürlerinin tespiti noktasında 1931 tarihli “PMF (Population Masculine et Feminine)” Fransız yaşam tablosundan yararlanılmakta ise de; Hazine Müsteşarlığı, Hacettepe Üniversitesi Fen Fakültesi Aktüerya Bilimleri

Bölümü, BNB Danışmanlık, Marmara Üniversitesi ve Başkent Üniversitesi'nin ortak çalışmalarıyla "TRH2010" adı verilen "Ulusal Mortalite Tablosu" hazırlanmış olup, Sosyal Güvenlik Kurumunun 2012/32 sayılı Genelgesiyle de ilk peşin sermaye değerlerinin hesabında anılan tabloların uygulanmasına geçilmiştir.

Gerçek zarar hesabı özü itibariyle varsayımlara dayalı bir hesap olup, gerçeğe en yakın verilerin kullanılması esastır. Bu durumda, Dairemizin kurum tarafından açılan rücu davalarında da istikrarlı bir şekilde uyguladığı üzere, ülkemize özgü ve güncel verileri içeren, "TRH 2010" tablosunun iş kazası ve meslek hastalığından kaynaklı maddi tazminat davalarında da bakiye ömrün belirlenmesinde nazara alınması gerektiği açıktır.

Eldeki davada, hükme esas alınan ve davacının ıslah dilekçesinin dayanağını oluşturan 22.01.2018 tarihli hesap raporunda yukarıda açıklamaların aksine bakiye ömrün tespitinde "TRH 2010" tablosu yerine, "PMF 1931" tablosu uygulanması hatalı olmuştur.

Bu açıklamalar doğrultusunda mahkemece yapılacak iş, davacının maddi tazminatının hesabı noktasında hükme esas alınan ve davacının ıslahının dayanağını oluşturan 22.01.2018 tarihli hesap raporunda bakiye ömür tablosu olarak TRH 2010 tablosunu esas alarak davacının bakiye ömrünü belirlemek, bu hesap raporunda esas alınan bilinen (işlemiş) dönem sonu tarihini ve bakiye ömür tespiti haricindeki diğer verileri gözetmek, bu tarihten sonra yürürlüğe giren asgari ücretteki değişiklikleri rapora yansıtmamak suretiyle davacının maddi tazminat alacağını belirletmek, davacının talebini de gözeterek maddi tazminat istemi hakkında bir karar vermekten ibarettir.

Mahkemece, bu maddi ve hukuki olgular göz ardı edilerek yazılı şekilde hüküm kurulması, hatalı olup, bozma nedenidir.

O hâlde, davacı vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 31. Hukuk Dairesinin istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin kararının kaldırılarak İlk Derece Mahkemesince verilen hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 31. Hukuk Dairesi kararının HMK'nın 373/1 maddesi gereğince kaldırılarak temyiz edilen ilk derece mahkemesi hükmünün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, Üyelerden Ahmet Yener'in muhalefetine karşı, Başkan Mustafa Taş, Üyeler Ali İnceman, Yılmaz Akıncı ve Şerafettin Özyürür'ün oyları ve oyçokluğuyla, 23.02.2021 gününde karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
M. TAŞ	A. İNCEMAN	A. YENER	Y. AKINCI	Ş. ÖZYÜRÜR
		(M)		

E.Ü.G.

Karşılaştırıldı.

K.Şefi: T.CÖMERT

MUHALEFET ŞERHİ

Sayın çoğunluk tarafından temyize konu davada “Gerçek zarar hesabı özü itibariyle varsayımlara dayalı bir hesap olup, gerçeğe en yakın verilerin kullanılması esastır. Bu durumda, Dairemizin kurum tarafından açılan rücu davalarında da istikrarlı bir şekilde uyguladığı üzere, ülkemize özgü ve güncel verileri içeren, “TRH 2010” tablosunun iş kazası ve meslek hastalığından kaynaklı maddi tazminat davalarında da bakiye ömrün belirlenmesinde nazara alınması gerektiği açıktır.” Gerekçesiyle iş kazası sebebine dayalı maddi tazminat istemli davalarda, bakiye ömür tablosu olarak “TRH 2010” tablosu esas alınması gerektiğinden bahisle bozma kararı verilmiş ise de; aşağıda ifade edilen gerekçelerle çoğunluk görüşüne katılamamaktayım. Şöyle ki:

1- İş kazası ve meslek hastalığı hukuksal sebebine dayalı sigortalı ve hak sahipleri tarafından açılan dava dosyalarının maddi tazminat hesabı noktasında yasal dayanak 818 sayılı Borçlar Kanunu dönemi için anılan kanunun 41 vd. maddeleri, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunun dönemi için ise 49 vd. maddeleri olup, anılan maddelerde hesabın yapılacağı süre; yani bakiye ömür için esas alınması gereken tablo konusunda herhangi bir belirleme yapılmamıştır.

Anayasa Mahkemesinin 09.10.2020 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 17.07.2020 tarihli ve 2019/40 sayılı kararıyla Karayolları Trafik Kanunu’nun Zorunlu Trafik Sigortasına ilişkin 90 ve 92. maddelerinde yer alan “Trafik Sigortası Genel Şartları” ifadeleri iptal edilmiş bu iptal kararı ile sigorta genel şartlarında yer alan TRH 2010 isimli bakiye ömür tablosunun uygulanmasına dair zorunluluk da ortadan kalkmıştır.

Yargıtay 3. Hukuk Dairesi’nin 25.11.2013 Tarih, E. 2013/11532, K. 2013/16442 sayılı kararında da belirtildiği gibi “Sosyal Güvenlik Kurumunda uygulanması zorunlu olan PMF 1931 Yaşam Tablosu’nun yasal dayanağı 506 sayılı yasanın 22. maddesi olup, iş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları hakkında 4722 sayılı kanuna ek olarak (Çalışma Bakanlığı ile Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından birlikte) hazırlamış ve 1965 yılında yürürlüğe konulmuştur. Her ne kadar 5510 sayılı yeni Sosyal Güvenlik Yasası’nda paralel bir hüküm bulunmamakta ise de; geçici 3. madde hükmü gereğince yeni düzenleme yapıncaya kadar aykırı olmayan hükümler uygulanmaya devam edecektir.” Başka bir ifade ile SGK ile Yargı kararlarında PMF 1931 Yaşam Tablosuna göre gelir bağlanmaya ve tazminat hesaplanmaya devam edilecektir.

Somut olay bakımından, sigortalı ve hak sahipleri açısından açılan ve SGK tarafından giderilmeyen zararın işveren ve iş kazasının gerçekleşmesinde kusuru bulunanlardan tazminine yönelik davada SGK’nın taraf olmadığı dikkate alındığında, SGK’nun 2011/58 ve 2012/32 sayılı genelgeleri ile uygulanmasını zorunlu hale getirdiği “TRH 2010” isimli tablonun davamız kapsamında uygulanma zorunluluğunun bulunmadığı açıktır.

Yasal düzenlemeler bu şekilde olmakla beraber son tarihli Yargıtay daire içtihatları da değerlendirildiğinde Yargıtay 3. Hukuk Dairesi’nin 08.12.2020 tarih 2019/5969 E - 2020/7461 K, Yargıtay 4. Hukuk Dairesi’nin 15.01.2020 tarih 2018/2651 E, 2020/70 K, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi’nin 09.09.2019 tarih 2018/3706 E, 2019/5177 K, Yargıtay 17. Hukuk Dairesi’nin 10.02.2020 tarih 2018/4934 E - 2020/921 K, sayılı kararlarında maddi tazminat hesabında bakiye ömür tablosu olarak

“PMF 1931” isimli bakiye ömür tablosunu uygulamaya devam ettiği anlaşılmaktadır. Bu yönüyle “TRH 2010” tablosunun iş kazası ve meslek hastalığı tazminat davaları için uygulanmaya başlaması, tazminat davalarının tamamında aynı tablonun uygulanmasını temin açısından Yargıtay Daireleri arasındaki içtihat farklılığını gidermeyecektir.

Öte yandan, PMF (Population Masculine et Feminine) tablosunun Fransız kökenli olup, 1931 tarihli olması, aradan geçen süre nedeniyle bakiye ömür sürelerinde değişikliklerin olduğu, TRH 2010 tablosunun ise Türkiye’deki yaşam süreleri dikkate alınarak hazırlandığı yönünde öğretide ve uygulamada eleştiriler ileri sürülmekte ise de; TRH 2010 tablosunun yayınlandığı günden kararın verildiği bu tarihe kadar 11 yıllık sürenin geçtiği ve uygulanmaya devam edilmesi halinde de bu sürenin daha da artacağı dikkate alındığında, TRH 2010 tablosu için de aynı eleştirilerin geçerli olduğunu dikkate almak gerekmektedir. Ayrıca TRH 2010 tablosunun güncellenmesine yönelik çalışmaların hali hazırda devam etmekte olduğu; güncel bir bakiye ömür tablosunun yayınlanması halinde bu tablonun TRH 2010 tablosu üzerinden karara bağlanmış dosyalara uygulanması yönünden verilecek başka bir kararın taraflar arasında oluşan hak dengesini bozucu olacağı da gözden kaçırılmamalıdır. (Bkz: TRH 2010 tablosunun güncellenmesine dair: Sevilay Açıkalin, Türkiye 2010 – 2020 Yılları Arası Erkek Hayat Ve Hayat Annüite Tablolarının Hazırlanması Ve Net Tek Prime Geçiş, Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sigortacılık Ve Risk Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı, 2016)

2- Bu aşamada kararlarda belirliliği ve içtihatlarda istikrarı temin açısından hukuki güvenlik ilkesi üzerinde durmak faydalı olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 2. maddesinde “Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde; insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir,” hükmüne yer verilmiştir.

Anayasanın 2. Maddesinde ifadesini bulan “Hukuk Devleti”, insan haklarına saygılı ve bu hakları koruyucu adaletli bir hukuk düzeni kuran bunu sürdürmekte kendini yükümlü sayan bütün eylem ve işlemleri yargı denetimine bağlı olan devlettir. Hukuk devleti ilkesi; devletin tüm organlarının üstünde hukukun mutlak egemenliğinin bulunmasını, yasa koyucunun da her zaman Anayasa ve Hukukun üstün kuralları ile kendisini bağlı saymasını gerektirir. Bu bağlamda yasa koyucunun yasal düzenlemelerin yapılması sırasındaki takdir yetkisi, sınırsız ve keyfi olmayıp, hukuk devleti ilkeleriyle sınırlıdır. Hukuk Devleti ilkesi ile doğrudan ilintili olan bir diğer kavram ise “Hukuki Güvenlik İlkesidir”. Hukuki güvenlik ilkesi ise kural olarak yasaların geriye yürütülmemesini gerekli kılar. “Yasaların Geriye Yürümezliği İlkesi” uyarınca yasalar kural olarak yürürlük tarihlerinden sonraki olay, işlem ve eylemlere uygulanmak üzere çıkarılırlar. Yürürlüğe giren yasaların geçmişe ve kesin nitelik kazanmış hukuksal durumlara etkili olamaması hukukun genel ilkelerinden “Kazanılmış Hakların Korunması” ilkesinin gereğidir. Bununla birlikte hukuki güvenlik ilkesi belirliliği de gerektirir. “Belirlilik İlkesi” yükümlülüğün hem kişiler, hem idare, hem de kanun kurallarını somut hukuk uyumsuzluklara uygulayan yargı mercileri yönünden belli ve kesin olmasını, yasa kuralının ilgili kişilerin mevcut şartlar altında belirli bir işlemin ne tür sonuçlar doğurabileceğini makul bir düzeyde

öngörmelerini mümkün kılacak şekilde düzenlenmesini gerekli kılar.

Bilindiği üzere Adli Yargı alanında İlk Derece Mahkemeleri ve Bölge Adliye Mahkemelerince verilen kararların temyiz incelemesini yapan Yargıtay'ın, davalara uygulanması gereken kuralların yorumu konusunda yeknesaklığı ve bu yorum doğrultusunda oluşturduğu içtihatlar arasında birliği sağlayarak "hukuki güvenlik ilkesini"teminle yetkili ve görevli olduğu görülmektedir.

4 Şubat 1983 tarih ve 2797 sayılı Yargıtay Kanunu'nun 15.maddesinin 2. fıkrasına göre, Yargıtay Hukuk ve Ceza Genel Kurulları, içtihatların birleştirilmesi yoluyla, sırasıyla hukuk dairesinin ve cezadairelerinin kararları arasında ortaya çıkabilecek çelişkileri nihai olarak gidermekle görevlidir. Aynı Kanunun 16. maddesinin 5. fıkrasına göre, aşağıda belirtilen kararlar arasında meydana gelebilecek çelişkilerin nihai olarak giderilmesi, Yargıtay Büyük Genel Kurulu'nun görevidir.

- Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun kararları,
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun kararları,
- Yargıtay Hukuk ve Ceza Genel Kurullarının kararları,
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu ile bir hukuk dairesinin kararları,
- Yargıtay Hukuk Genel Kurulu ile bir ceza dairesinin kararları,
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu ile bir ceza dairesinin kararları,
- Yargıtay Hukuk Genel Kurulu ile bir hukuk dairesinin kararları,
- Bir hukuk dairesi ile bir ceza dairesinin verdiği kararlar olarak belirtilmiştir.

Aynı Kanunun 45. maddesi, Yargıtay içtihatlarının birleştirilmesi için izlenecek usul kurallarını düzenlemiştir. Bu maddeye göre :“İçtihatların birleştirilmesini Birinci Başkan, doğrudan doğruya veya Yargıtay daireslerinin veya genel kurulların verdikleri karar sonucunda veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının bizzat yazı ile başvurması halinde, ilgili kuruldan ister. Bu istemlerin gerekçeli olması zorunludur. Diğer merci veya kişilerin gerekçe göstererek yazılı başvurmaları halinde, içtihadı birleştirme yoluna gitmenin gerekip gerekmediğine Birinci Başkanlık Kurulu karar verir. Bu karar kesindir. İctihadı birleştirme kararlarının değiştirilmesi veya kaldırılmasının istenmesi de yukarıdaki usule bağlıdır.

İçtihadı birleştirme görüşmeleri, alınmış olan ilke kararları çerçevesinde yürütülür ve kararları yazılır. İctihadı birleştirme kararları benzer hukuki konularda Yargıtay Genel Kurullarını, daireslerini ve adliye mahkemelerini bağlar. İctihadı birleştirme kararlarının niteliğini açıkça belirten özeti, kararın verilmesini izleyen en kısa zamanda Adalet Bakanlığına bildirilir. Adalet Bakanlığı bütün adliye mahkemelerine ve Cumhuriyet savcılıklarına bu kararları gecikmeksizin duyurur. İctihadı Birleştirme Kurulları, genel kurulların veya daireslerin kararlarındaki gerekçe ve görüşlerle bağlı olmaksızın sorunu başka bir görüşle karara bağlayabilirler.”

Yargıtay İçtüzüğü'nün 14.-16. maddeleri, 104. maddesinin A fıkrasının 1 ve 2. bentleri ve 108. maddenin 1, 2, 3. fıkraları ve 29. Maddesi de, içtihatların birleştirilmesi durumunda izlenecek usul kurallarını içermektedir.

Bu kapsamda yargı kararlarındaki yeknesak / belirliliğe vurgu yapan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi AİHM kararlarında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasına vurgu yapıldığı, Anılan maddede “Herkes davasının medeni hak ve yükümlülükleri ile ilgili uyuşmazlıklar ya da cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamaların esası konusunda karar verecek olan, kanunla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından kamuya açık olarak ve makul

bir süre içinde, görülmesini isteme hakkına sahiptir...” düzenlemesine yer verildiği anlaşılmaktadır. (AİHM) adil yargılanma hakkının hukukun üstünlüğünün Sözleşmeciler devletlerin ortak mirası olduğunu belirten Sözleşme’nin ön sözleriyle birlikte yorumlanması gerektiğini belirtmektedir. Hukukun üstünlüğünün temel unsurlarından biri, hukuki durumlarda belirli bir istikrarı garanti altına alan ve kamuoyunun mahkemelere olan güvenine katkıda bulunan hukuki güvenlik ilkesidir. Toplumun yargısal sisteme olan güveni hukuk devletinin esaslı unsurlarından biri olmasına rağmen birbirinden farklı yargı kararlarının devamlılık arz etmesi, bu güveni azaltacak nitelikte bir hukuki belirsizlik durumu yaratabilecektir (Bkz: Nejdett Şahin ve Perihan Şahin/Türkiye [BD], B. No: 13279/05, 20/10/2011, § 57).

Anayasa Mahkemesinin 25/12/2018 tarihli 2017/29896 başvuru sayılı, bireysel başvuru kararında da “Yargısal kararlardaki değişiklikler, hukukun dinamizmini ve mahkemelerin yaklaşımlarını yaşanan gelişmelere uyarlama kabiliyetlerini yansıtmaları yönüyle olumludur. Ancak uygulamadaki birlikteliği sağlaması beklenen yüksek mahkemeler içinde yer alan dairelerin benzer davalarda tatmin edici bir gerekçe göstermeksizin farklı sonuçlara ulaşması, bir kararın belirli bir daireye düştüğü takdirde onanacağı, başka bir daire tarafından ele alındığı takdirde bozulacağı gibi ihtimale dayalı ve birbirine zıt sonuçları ortaya çıkarır. Bu ise hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerine ters düşecektir. Ayrıca böyle bir algının toplumda yerleşmesi hâlinde bireylerin yargı sistemine ve mahkeme kararlarına duymaları beklenen güven zarar görebilir (Türkan Bal [GK], B. No: 2013/6932, 6/1/2015).” Gerekçesine işaretlerle hukuki güvenlik hakkıyla doğrudan irtibatlı hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerine vurgu yapılarak Yüksek mahkeme kararlarının yani içtihatların birbirine zıt nitelikte olmamasına işaret edilmiştir.

İçtihat değişikliğinin Sürpriz Karar yasağı çerçevesinde de değerlendirilmesi gerekir. Sürpriz karar, ilgilinin yargılamanın o ana kadarki seyrine göre, haklı olarak beklemediği, umulmadık bir kararla karşılaşmasıdır. Sürpriz karar yasağı ise, yargılamanın adil ve hakkaniyete uygun şekilde yürütülmesi durumunda tarafların öngöremedikleri bir kararla karşılaşmamalarını ifade eder. Sürpriz karar yasağı, hukukun gelişimine ve yeni şartlara uyulanmasına engel olacak mutlak bir yasak olarak anlaşılmamalıdır. Şüphesiz mahkemeler yeni içtihatlar geliştirebilirler, önceki içtihatlardan farklı bir karar verilebilir, hatta yeni ve özellikle somut olayda ortaya çıkan hukuki durum bunu gerekli kılabilir. Ayrıca belirtmek gerekir ki, Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 33. maddesi gereğince hâkimin hukuku kendiliğinden uygulaması söz konusu olduğunda sürpriz karar yasağının ihlalinden söz edilemez. Bununla birlikte mevcut içtihatlar dışında yeni bir görüş benimsenecekse, öncelikle tarafların bu konuda bilgilendirmesi gerekir (ÖZEKES, Muhammet, Medeni Usul Hukukunda Hukuki Dinlenilme Hakkı, Ankara 2003, s. 185 vd.).

Öte yandan, sürpriz kararların giderilmesi yönünden yukarıda işaret edilen içtihadı birleştirme prosedürlerinin mümkün olduğu kadar kısa sürede verilebilmesi ve bu sayede çelişkili kararların uygulamada yarattığı tereddüt ve güvensizlik ortamının ortadan kaldırılması gerekmektedir. Çelişkili kararların ortaya çıkmasının önlenmesi her şeyden önemlidir. Ancak bir şekilde verilmiş çelişkili kararlar varsa, bu kararlardaki çelişki zaman geçirmeden ortadan kaldırılabilirdir. İçtihadı birleştirme sebeplerinden birisi, Yargıtay hukuk dairesi ile bir başka dairenin içtihatları arasında çelişki bulunmasıdır (Yargıtay Kanunu m. 15/2-b). Hukuk Genel Kurulu’nun

kararları, hukuk daireleri bakımından bağlayıcı değildir. Bu nedenle daireler, Hukuk Genel Kurulu'ndan farklı kararlar verebilir. Bu durumda da içtihadı birleştirme yoluna gidilmelidir (Yargıtay Kanunu m. 16/5). Üçüncü olarak Yargıtay'ın bir dairesinin yerleşik içtihadından dönmek istemesi halinde içtihadı birleştirme yoluna başvurulmalıdır (Yargıtay Kanunu m. 15/2-c). Özellikle bu sonuncu sebeple içtihadı birleştirme yoluna son yıllarda pek başvurulmamaktadır. Bu tutum hem Yargıtay Kanunu'na aykırılık oluşturmakta, hem de sürpriz karar verme yasağına aykırılık teşkil etmektedir. Yargıtay dairelerinin kendi içinde çelişik kararlar vermesi sürpriz karar verme yasağına ve dolayısıyla adil yargılanma hakkına aykırılık teşkil etmektedir. Yargıtay'ın bir dairesi yerleşik içtihadından dönmek isterse, farklı bir karar verilmesinin gerekçeleriyle birlikte, Yargıtay Birinci Başkanı'ndan içtihatların birleştirilmesini istemek zorundadır. (PEKCANITEZ, Hakan, Yargıtay Yönünden Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Değerlendirilmesi, TBB Dergisi 2019- 144. Sayı)

Anlatılanlara ek olarak Yargıtay hukuk dairelerinden birisi yerleşik içtihatlarından dönmek isterse; bir Yargıtay hukuk dairesi benzer olaylarda (aynı hukuki sorun hakkında) birbirine uymayan kararlar vermiş bulunursa içtihatların birleştirilmesine Hukuk Genel Kurulu karar verecektir. (ARSLAN, Ramazan/ YILMAZ, Ejder/ TAŞPINAR AYVAZ, Sema, Medeni Usul Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2017, s. 95)

Bu açıklamalar doğrultusunda somut olaya gelindiğinde; Yargıtay 1. Başkanlar Kurulu'nun 07.07.2020 tarih ve 173 sayılı kararıyla Yargıtay 21. Hukuk Dairesinin 02.09.2020 tarihinden geçerli olmak üzere kapatılmasına, 28.01.2020 tarih ve 31022 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan Yargıtay Büyük Genel Kurulunun 23.01.2020 tarih ve 2020/1 sayılı işbölümü kararı ile 21.Hukuk Dairesine verilen ve bu dairenin arşivinde bulunan işlerin 10. Hukuk Dairesine devrine karar verilmiştir.

Davacı tarafından açılan dava, iş kazası hukuksal sebebine dayalı sigortalının maddi ve manevi zararlarının giderilmesine ilişkin olup, bu davaların önceden beri temyiz incelemesini (Kapatılan) Yargıtay 21. Hukuk Dairesi yapmakta ve anılan daire içtihatlarında maddi tazminatın hesabı noktasında öteden beri istikrarlı bir şekilde bakiye ömür tablosu olarak "PMF 1931" isimli bakiye ömür tablosu esas alınmaktaydı. (Kapatılan) 21. Hukuk Dairesi'nin "PMF 1931" isimli bakiye ömür tablosunun hesapta esas alınmasına ilişkin kararlarından başlıcaları (22/06/2020 tarih 2020/440 E- 2020/2579 K, 24/02/2020 tarih 2019/5821 E- 2020/1041 K, 13/05/2019 tarih 2018/6363 E-2019/3695 K, 16/10/2018 tarih 2017/3933 E- 2018/7427 K, 13/11/2017 tarih 2016/6805 E2017/9218 K, 28/12/2016 tarih, 2015/20499 E-2016/15704 K, 08/03/2016 tarih 2015/8807 E-2016/3789 K, 03/11/2015 tarih 2015/6114 E- 2015/19412 K, 09/06/2014 tarih 2014/5008 E2014/12966 K, 30/09/2013 tarih 2013/11481 E- 2013/17674 K, 24/09/2012 tarih 2011/5829 E2012/15379 K, 11/03/2010 tarih 2009/2406 E- 2010/2693 K, 29/01/2006 tarih 2006/12307E2007/790 K,) şeklinde belirtilebilir.

O halde, bakiye ömür tablosu konusundaki köklü içtihattan dönülmesi için Yargıtay Hukuk Genel Kurulu veya Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulu tarafından verilen bir karara ihtiyaç duyulduğu, aksi durumun kökleşmiş içtihatla taraflar lehine doğan hukuki güvenlik hakkını ihlal edeceği açıktır.

Bu durumun aksinin kabulü halinde ise; bilinen durum var iken, varsayıma dayalı olarak hesap yapılmayacağına dair ilkedden hareketle, öncelikle aktif dönem

hesap sonu ve pasif dönem başlangıç tarihi olarak, her bir dava açısından bir ayrıma gidilmesi, 506 sayılı Kanuna tabi sigortalılar için bu kanunda öngörülmüş olan emeklilik yaşı ile gelirin bağlanmasına esas bakiye ömür süresinin, 5510 sayılı Kanuna tabi sigortalılar yönünden ise bu kanunda öngörülmüş olan emeklilik yaşı ile gelirin bağlanmasına esas bakiye ömür süresinin dikkate alınması gerekmektedir. Ayrıca, iş kazası ve meslek hastalığı hukuksal sebebine dayalı SGK tarafından açılan rücu davaları için temyiz inceleme mercii olan Yargıtay 10. Hukuk Dairesince uygulanmakta olan “TRH 2010” adlı bakiye ömür tablosunun sigortalı ve hak sahipleri tarafından açılan tazminat davalarına da uygulanacağını kabulü halinde ise, bu bakiye ömür tablosu içerisinde yer alan “TRHA 2010” ve “TRSH 2010” sütunlarının bakiye ömür hesabında neden dikkate alınamayacağını kararda açıklanarak açıkça belirtilmesi gerektiği kanaatindeyim.

3-Hukuki güvenirlik açısından tazminat hesabında baz alınacak yaşam tablosu değişikliğinde Yargıtay Kanunu’nun madde 15/2-c hükmü uygulanmaksızın görüş değişikliğine gidilecekse 21. Hukuk dairesinin 10.Hukuk Dairesi ile birleştiği 02.09.2020 tarihinin de verilecek bozma kararları açısından milat olarak kabul edilerek, en azından bu birleşme tarihinden sonra açılacak davalar için hukuki güvenlik hakkı kapsamında “TRH 2010” bakiye ömür tablosunun uygulanması gerektiğine işaretle karar verilmesi gerektiği kanaatindeyim.

Belirtilen bütün bu açıklamalar doğrultusunda, somut olayda davacı sigortalının iş kazasına uğraması nedeniyle, PMF 1931 tablosuna göre yapılan hesapta hatanın bulunmadığı, anılan tablonun (Kapatılan) 21. Hukuk Dairesinin kökleşmiş içtihatları ile geçmişten günümüze kadar istikrarlı şekilde uygulandığı, görülmektedir. Yaşam tablosunda PMF 1931 yerine TRH 2010 tablosunun uygulanması noktasında yukarıda izah edildiği gibi Yargıtay Kanununun öngördüğü prosedür izlenmeden Sosyal Güvenlik Kurumu’nun genelgelerle uyguladığı yaşam tablosunun baz alınması yerinde bulunmadığından TRH 2010 tablosunun maddi tazminatın hesabı noktasında uygulanması gereken tablo olduğunu belirten sayın çoğunluk tarafından verilen bozma kararına katılamıyorum.

Muhelif Üye
Ahmet YENER